

8.4.2011

למנהלי מחלקת הטיולים בחברה להגנת הטבע שלום רב,

סיכום סדרה "הכל קורה במדבר"

יותם יעקבסון

בשנתיים האחרונות הדרכתי לא מעט טיולים בחברה להגנת הטבע ובכללם שתי סדרות: "שביל הבשורה" – הליכה ב"שביל ישוע", שנערכה בשנה שעברה ו"הכל קורה במדבר", שהסתיימה בשבוע החולף.

מכיוון שאני חש קירבה אידיאולוגית רבה לחברה להגנת הטבע ומכיוון שחשוב לי להדריך בחברה ולסייע בקידום גוף שחוקק על דגלו ערכי שמירה על טבע וסביבה, אני מוצא לנכון להעלות על הכתב את הערותיי ולקחיי מהעבודה המשותפת מול המשרד ומול קהל הלקוחות. להלן סיכום הסדרה:

1. בחוברת פורסמה הסדרה כמי שמונחת על ידי. אציין כי חרף העובדה שכתבתי והצעתי כמה וכמה סדרות שונות בהדרכתי, הטיולים בסדרה זו נקבעו ללא כל תיאום איתי וללא כל מעורבותי בתכנונם. מכאן שהשימוש במילה "מנחה" מוטעה ומטעה. המסלולים היוו בעיני מקבץ אקלקטי ולא מתוכנן. מבחינה תוכנית הם חסרו נרטיב מתפתח כפי שהייתי רוצה ליצור בסדרה מדברית ובחלק מהמקרים גם לקו לדעתי בחוסר גיוון.

2. המסלולים לא היו בעלי דרגת קושי אחידה. למעשה, יהיה נכון יותר לומר ההיפך; שדרגת הקושי של כל אחד מהם הייתה כה שונה עד שלא תאמו סדרה רציפה המוצעת לאותו קהל ותחת אותה כותרת. למרות בקשותיי ובקשותיהם החוזרות והנשנות של המטיילים לקיים את הסדרה כפי שהופיעה בפרסומים, כלומר כסדרה המיועדת ל"אוהבי לכת" (נקבעו מסלולים קצרים כגון "סנפיר קטן"). מיותר לציין שהדבר עורר תרעומת רבה שהופנתה כלפי וכלפי המשרד. למרות כל זאת גם המסלול האחרון בסדרה נקבע כמסלול בן 5 ק"מ בלבד; מהר עמשה לדריג'את.

אציין כי טענות זהות עלו במהלך ובעקבות הסדרה "שביל ישוע". גם בה הטיול הראשון היה סיור עירוני בין אתריה ההיסטוריים והדתיים של נצרת ולא תאם כלל את המובטח בפרסומים – טיול רגלי. בהמשך הסדרה חלק ניכר מהמסלולים קוצרו בהנחיית המשרד ובסופו של דבר נעשה רק חלק קטן מ"שביל ישוע" (ובדילוגים) ולא כולו, כפי שהובטח.

3. שעת היציאה לטיולים נקבעה שרירותית לשעה שבע וחצי וזאת מבלי להתחשב בשעות האור המעטות ובימים הקצרים בעונת החורף, באיסופים, מרחק הנסיעה אל אזור הטיול ואורך המסלול. לא אחת נאלצתי לקצר בהסברים מאד ולזרז את הקבוצה על מנת לא להיקלע לחושך. בטיול השני בסדרה, בנחל משמר, נקלענו לחושך ויחידת החילוץ של עין גדי הוזנקה לכיוונינו.

4. האיסופים בסדרה היו רבים מאד ולעיתים נקבעו בצורה לא הגיונית. למשל, בטיול לנחל משמר, שבו נקלענו לחשיכה, נקבע שהנסיעה מתל אביב תהיה דרך ערד. לאורך הדרך נקבעו האיסופים בראשון לציון, ביבנה ובגבעת וושינגטון, דבר שעיכב עוד את שעת היציאה להליכה.

5. רשימת המשתתפים שנמסרה לי אף פעם לא הייתה מעודכנת, לא מבחינת המשתתפים ולא מבחינת נקודות העלייה.

6. למרות שמדי טיול נדרשתי להחתיים את המשתתפים הנזקקים לגמול השתלמות, מעולם לא ניתן לי דף מסודר להחתימים ונאלצתי לאלתר טבלה. רק לקראת הטיול האחרון נאמר למשתתפים שסידרה זו כלל לא מוכרת כגמול השתלמות וכך הסתבר שכל החתימות ממילא היו לשווא.

יותם יעקבסון

הרצאות, צילום וכתיבה, הדרכה בארץ
ולאורך נתיבי הסחר הקדומים באסיה

7. הנחיות הטיול שנמסרו למטיילים לא היו תואמות את המסלולים בשטח ואת התנאים השוררים בהם. לעיתים לא ניתנו למטיילים הנחיות אחידות. למשל, חלק מהמטיילים נתבקשו להביא למסלול ליטר וחצי מים בעוד אחרים נתבקשו להביא שלושה. גם תיאורי המסלול לא תאמו את המסלול בפועל. למשל, בדף שנשלח למשתתפי הסדרה לפני הטיול האחרון (כאמור מעמשא לדריג'את) הוגדר המסלול כ"קשה, בעל קטעים אתגריים". האומנם כזה הוא?

8. חלק ממסלולי הטיול הוחלפו או שונו במהלך הסדרה ללא התייעצות איתי וללא הסבר למטיילים. במקביל, בוטל טיול מתוך חשש לגשם (הגם שהסיכויים לראות שיטפון באותו יום היו גדולים ביותר, דבר התואם לדעתי, סדרה שהשם שנבחר לה הוא "הכל קורה במדבר"!); לעומת זאת, טיול אחר, בוודאי קלט, התקיים בגשם חזק ובעוד זו הייתה התחזית הצפויה. התחושה שלי ושל המטיילים הייתה שההתנהלות של המשרד אינה עקבית ולא לחלוטין מובנת.

9. במקרה שבו מספר מטיילים נפרדו מהקבוצה והתקדמו על דעת עצמם (טיול מס' 2 לנחל משמר) העברתי את שמות המטיילים למשרד וביקשתי שההנחיות הברורות, שאין לעבור את המדריך, יועברו אליהם גם מהחברה עצמה, כגיבוי לדבריי המפורשים. הגם שהדבר הובטח לי והגם שנאמר לי ששוחחו עם שמונת המטיילים הדבר לא נעשה. איש מהמשרד לא שוחח עם אף אחד מהם.

10. במשך כל הסדרה נמסר מספר הטלפון הפרטי שלי למטיילים. ביום שלפני כל אחד מהטיולים קיבלתי עשרות טלפונים ממטיילים (קבועים ומצטרפים על בסיס חד-פעמי), שלטענתם לא הצליחו להשיג את המשרד. אני סבור שהחברה רשאית לפרסם את מספר הטלפון שלי ולהעמיד אותי ככונן בעל כורחי. רק מתוך נימוס והתחשבות במטיילים עניתי להם, דבר שגזל זמן רב והפך לטרדה מתמשכת.

11. הסדרה נקבעה כך שאינה מתפרסת על פני כל שנת הלימודים וחבל. הטיול האחרון אמור היה להיערך במרץ, אך עקב ביטול הטיול במרץ נדחה לאפריל. ניתן היה בקלות להוסיף שני טיולים ולסיים את הסדרה במאי.

12. במהלך הסדרה התגבשה קבוצה של אוהבי לכת שבין חבריה נוצרו יחסי רעות. אווירה טובה שררה גם ביני לבין המטיילים. מתוך כך עלתה ההצעה לקיים סדרת המשך בשנה הבאה. כשהופנתה הצעה זו למשרד התגובה הייתה: "בהחלט אפשרי, אבל המסלולים לא יהיו בני יותר משעתיים – שלוש, כי אנחנו לא יכולים לדעת מי יירשם לסדרה". מיותר לציין שהתגובה כה הפתיעה אותי עד שכלל לא עניתי עליה.

הדברים שאני מעלה כאן צורמים לי עד מאד ובוודאי צורמים גם לכם. אני כותב אותם מתוך האשמה, חלילה, אלא מתוך אכפתיות גדולה ומתוך רצון ליצור פלטפורמה מקצועית יותר של עבודה משותפת. אשמח מאד לתכנן יחד טיולים וסדרות בהדרכתך ובהנחייתך בשנה הבאה.

בברכה,

יותם יעקבסון